

Wees creatief!

Onze wijkpredikant David Schiethart is per 1 augustus 2022 begonnen als studentenpastor aan de Technische Universiteit Delft. David heeft zelf al in Samenklank uitleg gegeven over zijn overstap. Toch wilde de redactie hem nog een keer aan de tand voelen over zijn beweegredenen en voor een laatste keer van zijn inspiratie kunnen genieten.

Wat doet een studentenpastor?

‘Ik ben sinds 1 augustus verbonden voor 50% aan de kerkelijke gemeente Delft; daar doe ik ook mijn intrede. Dat is de kerk aan het Noordeinde. Maar ik ben vooral op de campus actief. Studentenpastor is echt een studentenvoorziening.’

Actief op de campus, wil dat zeggen dat je rondloopt op de campus voor studenten die vragen hebben?

‘Dat is echt heel anders dan jij nu voor ogen hebt. We trainen studieverenigingen (verbonden aan faculteiten) en studentenverenigingen (gezelligheidsverenigingen). In Delft zijn die verenigingen heel actief. Via “MoTiv” geven we trainingen over communicatie en samenwerking aan die verenigingen. Dat gaat dan over conflicten, motivatie en verschillen tussen mensen. MoTiv is een centrum voor persoonlijke ontwikkeling in onderwijs en werk van de TU Delft.’

Waarom gaat dat via het studentenpastoraat? Communicatietrainingen kunnen toch heel veel organisaties geven?

‘Gekke vraag eigenlijk. Mijn vraag aan jou is: waarom vind je dat het studentenpastoraat dat niet altijd zou moeten doen? En het tweede dat ik je wil antwoorden, is dat het studentenpastoraat zich opnieuw heeft moeten uitvinden. Juist ook in de hele technische wereld in Delft. In een gewone gemeente zie je dat ouderen nog altijd naar de kerk blijven komen, bij jongeren is dat niet zo. In het studentenpastoraat is de ontkerkelijking direct te merken. Een aantal jaren geleden kwam niemand meer vanzelf naar de studentenpastor toe. Wat doe je dan? Hoe laat je zien dat je van toegevoegde waarde bent? Ook de universiteit ziet dat op religieus en spiritueel gebied studenten begeleiding nodig hebben. Daar is MoTiv uit ontstaan. Het is een automatisme, dat anders is geworden. Als je vroeger ziek was, ging je naar de dokter. Als je met levensvragen of motivatievragen zat, ging je naar de kerk. Die laatste vragen zijn er nog steeds, maar de kerk is niet meer vanzelfsprekend.’

Over welke thema's heb je het dan in het studentenpastoraat?

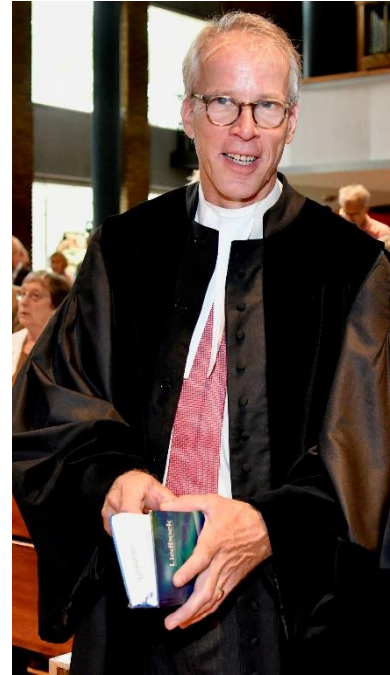
‘Het gaat om ethische vraagstukken. Maar ook vraagstukken dicht bij je persoonlijke ontwikkeling komen aan bod. Denk aan teleurstellingen. Je gaat studeren met een ideaal om de wereld beter te maken, maar je merkt langzaam maar zeker dat dat niet zomaar gaat. Thema's als duurzaamheid, gasreductie en de zorgen daarover zijn onderdeel van de begeleiding.’

Wat doe je naast Delft?

‘Ik ben waarnemend predikant in een andere gemeente.’

Terug naar Zuidwest. Wat gaat je bijblijven van Den Haag-Zuidwest?

‘Lastige vraag. Ik heb hier zes jaar gestaan. Ik kan niet een specifiek moment aanwijzen dat ik hier kan uitlichten; wel vond ik de coronaperiode bijzonder. Die tijd vroeg veel van ons als predikanten, als gemeente. We moesten creatief zijn in de manier waarop we mensen konden bereiken. En de onderlinge samenwerking in het pastorale team werd heel hecht.’

Hoe zie je de toekomst dan van de kerk in Den Haag-Zuidwest?

'Ik zie een blijvende ontwikkeling naar minder traditionele kerkgang. Dat zal geleidelijk gaan. Tegelijk zie ik initiatieven als die van Heleen Joziasse om een buurt-en-kerkhuis te zijn. Vrouwen uit de wijk, die komen via de Voedselbank, komen iedere week bij elkaar om met elkaar te eten en te praten. Je gaat dan zoeken naar manieren om relevant te zijn in de context waarin je bent/leeft.

Wat ik ook zie, is dat in de omgeving van de Shalomkerk veel nieuwbouw gaat plaatsvinden. Oude flats maken plaats, maar ook de bewoners worden anders en nieuw. Dat biedt ook kansen, juist aan de kerk. Als je naar buiten treedt.'

Wat zou je de lezers tot slot willen meegeven?

'Ik zie nu in Delft, omgeven door mensen uit de techniek, dat je in mogelijkheden moet denken. Creatief moet zijn. Zo ontstaan nieuwe ideeën en kansen. Ik vind dat we ons niet te veel moeten richten op het in stand houden van een instituut. Ik denk dat we op een andere manier naar onze kerk moeten gaan kijken. Niet in een kramp schieten. Je kunt constateren dat het kerkelijke leven niet meer matcht met de huidige levenscultuur. We moeten leven vanuit het geloof: de Geest draagt jou! Onszelf niet in de put praten, maar de creativiteit opzoeken.

Een ander ding: ik vind dat er meer kunst moet komen in de wijk. Kunst, en vooral beeldende kunst, is voedsel voor de ziel. Schrale troosteloze grote flats in Vrederust stralen weinig uit. Maar toen ik eind juli terugkwam van vakantie, was er tegenover de Shalomkerk een enorme muurschildering gemaakt. Van vier etages hoog. In mijn afscheidspreek heb ik dat het licht in de duisternis genoemd.

Ik heb het er lang over gehad in de gesprekken met het stadsdeel. Zaadjes geplant, en toen ineens, tot mijn verrassing, was die muurschildering er. Mogelijk gemaakt door het Mauritshuis. Prachtig!

Michiel van Butselaar

Waar je schat is...

Afgelopen juni bezocht ik de Montfortkapel in Oirschot. Terwijl we rondliepen en het schilderwerk bekeken met zoveel gezichtsuitdrukkingen van lief en leed, en de glas-inloodramen waaronder drie aartsengelen, liet mijn metgezel me een foto zien van enkele andere kapellen waar hij ooit was geweest. Direct troffen mij een paar foto's van de buitenkant en de binnenkant van de zogenaamde Broeder Klauskapel in de Eifel. Achter de bouw van deze kapel zat een heel verhaal dat ik hier graag aan u doorgeef.

De Broeder Klauskapel is uit dankbaarheid gesticht door het boerenechtpaar Hermann-Josef en Trudel Scheidtweiler. Zij wilden tussen de akkers graag een kapel laten bouwen, gewijd aan Nicolaas van Flüe (Broeder Klaus). Deze Nicolaas was de schutspatroon van een katholieke jeugdorganisatie waar het echtpaar nauw mee verbonden was. Maar hoe moesten ze het aanpakken? In september 1998 verscheen in de Frankfurter Allgemeine een artikel over de bouw van het bisschoppelijk museum in Keulen. Het zou gebouwd worden naar een ontwerp van de Zwitserse architect Peter Zumthor. Het echtpaar stuurde, zonder te weten dat het om een beroemd architect ging, een brief naar Zumthor met de vraag of hij een kapel gewijd aan Nicolaas van Flüe voor hen kon bouwen. Zumthor antwoordde dat zijn honorarium hoog zou zijn, dat hij uitsluitend in een moderne, minimalistische stijl bouwt en dat hij gewoonlijk alle details zelf wil bepalen. Maar omdat toevalligerwijs Nicolaas van Flüe de patroonheilige van Zwitserland is en ook de favoriete heilige van zijn moeder, wilde hij met hen in zee. Naar verluidt heeft Zumthor voor het ontwerpen van deze kapel uiteindelijk geen honorarium gevraagd. Het bijzondere bouwwerk staat in open akkerbouwland en is tegen lage kosten gebouwd door boerenfamilies uit de omgeving en vrienden van het echtpaar.

Voorraadschuur

Voordat ik beschrijf hoe de kapel gebouwd is, wil ik vanwege de buitenkant van de kapel, die op een voorraadschuur lijkt, stilstaan bij iets waar iedereen in zijn of haar leven mee te maken krijgt: de voorraden van je hart en de zoektocht om oude voorraden soms los te willen laten, om nieuwe voorraden in je hart aan te leggen. De voorraden van je hart zijn vaak innig verbonden met de wereld om je heen. Er is veel, en daaronder vooral mensen, waarmee en met wie we innig verbonden zijn. Vaak zijn het onze schatten, soms enkel en kostbaar, soms een verzameling of voorraad. Nu kan het gebeuren dat iemand voorraden heeft waar hij of zij eigenlijk helemaal niet zo blij mee is. Voorraden waar je lastig van loskomen kunt. Je hart is op een bepaalde manier verweven met aangelegde voorraden, ook als ze je gaan tegenstaan. Je hebt in je jeugd bijvoorbeeld geestelijke liederen en liedjes aangeleerd waar je nu weinig meer mee hebt. Zorg dan dat je altijd jouw geliefde zelf-aangelegde-voorraad dicht bij de hand hebt en dat deze bekend is bij je liefsten zodat die voorraad eventueel te zijner tijd mee kan

gaan naar het verpleeghuis. Of je hebt een voorraad alcohol in huis, maar weet bij god niet je hoe zonder hulp van je drankprobleem af kunt komen. Neem dan de drempel om hulp te vragen, kick af en zoek met een goede begeleider naar andere voorraden waar je je hart van harte aan wilt gaan geven. Of je wordt overstelpt door verdrietige of pijnlijke herinneringen. Door zelf, vanuit je eigen wil, andere voorraden aan te leggen, kun je tegenwicht bieden aan oude onwenselijke voorraden, oude verraderlijke schatten. Misschien kun je ze zelfs achter je laten.

Troost

Als je hier, met nieuwe wilskracht, mee aan de gang kunt gaan, dan ben je bezig om een gerichtheid van je hart te veranderen. Het veranderen van de gerichtheid van je hart is ook een omschrijving van 'troosten'.

Wie de wil voelt om oude voorraden los te laten en nieuwe aan te leggen, die zou ter versterking van de wilskracht een pelgrimstocht kunnen ondernemen naar de Broeder Klauskapel in de Eifel: zeven uur wandelen vanaf Bonn, zeventig kilometer fietsen vanaf station Kerkrade. Tijdens de tocht en in de kapel zou ook duidelijk kunnen worden wat voor jou behulpzaam is om je hart te veranderen, en aan welke nieuwe voorraden je je hart van harte zou willen geven. Waarom een tocht naar de Broeder Klauskapel? Deze kapel lijkt op een hoge voorraadschuur en staat midden in gras- en akkerland. De vormen aan de binnenkant van de kapel zijn gemaakt met behulp van honderdtwintig boomstammen. De eerste stammen waren zo'n vier meter hoog en werden op een harde ondergrond van een tinlood legering in twee rijen tegen elkaar gezet. Ze vormden een soort toegang van een paar meter lang. Vervolgens werd elke boomstam telkens een stukje hoger totdat de laatste stammen zo'n twaalf meter hoog waren met bovenaan een opening in de vorm van een druppel of kaarsvlam. Om de stammen heen werd een loodrechte bekisting aangebracht in vierentwintig stappen. De ruimte tussen de bekisting en de boomstammen werd telkens gevuld met stampbeton. Elke laag moest uitharden wat bij elkaar een jaar duurde. In elke laag werden vooraf holle staven aangebracht om de bekisting bij elkaar te houden. Aan de binnenkant

werden deze 350 holle staven afgesloten met mondgeblazen glasbolletjes wat het effect zou gaan geven van een sterrenhemel om je heen. Toen alle lagen goed uitgehard waren en de laatste bekisting werd weggenomen, stond er voor het oog een grote betonnen voorraadschuur met aan de binnenkant honderdtwintig boomstammen. Toen werden de boomstammen in brand gestoken. Na enige weken was het vuur gedoofd en de kapel afgekoeld en klaar. Het interieur verraadt nog altijd de oude voorraad boomstammen. Hun afdruk blijft.

Op zo'n plek zou je geestkracht kunnen opdoen om oude voorraden los te laten en nieuwe op te bouwen. Een begin misschien van tegenwicht tegen herinneringen van schaamte, verdriet of pijn. Een begin richting nieuwe blijde ervaringen van menselijk contact die tegenwicht bieden aan het oude.

Een begin van een kostbare voorraad om je hart opnieuw te richten. Want – volgens een woord van Jezus – waar je voorraad is, waar je schat is, daar zal ook je hart zijn. En waar je hart is, daar zal je wezen vervuld mee raken.

ds. Martin Koster

God vinden in verhalen

Eind augustus stopte Louise den Hoed als pionier van LichtDelen. Waar is ze trots op? Wat had ze nog willen doen? En hoe ziet zij de toekomst voor LichtDelen? We vroegen het haar.

Pioniersplek LichtDelen begon in 2017 met het organiseren van Kliederkerken, creatieve bijeenkomsten voor jong en oud waarbij een Bijbelverhaal door allerlei activiteiten ontdekt wordt. Bij een van die Kliederkerken, in september 2018, werd Louise als pionier verbonden aan de pioniersplek, die later LichtDelen zou gaan heten. Het motto van LichtDelen werd 'samen geloven en doen', wat zich vertaalde in allerlei activiteiten. Louise vat het zo samen: 'Samen zochten we naar hoe we vandaag de dag kerk kunnen zijn. Dat ging niet zonder slag of stoot. Maar er is een mooie basis gelegd. LichtDelen deelt verhalen, oude en nieuwe. Samen vinden we God in het midden.'

Terugblik

Op mijn vraag op welke activiteit van LichtDelen Louise het meest trots is, heeft zij een duidelijk antwoord: 'Bijbelkeuken. En de zinvolle tostmiddagen. Bijbelkeuken omdat het samen kerk-zijn daar erg naar voren komt door samen te bidden, verdiepen, ontmoeten. En de zinvolle tostmiddagen, omdat het middagen zijn waar kinderen door spiegelverhalen leren over vaardigheden die ze nodig hebben om positief in het leven te staan. Beide activiteiten worden goed bezocht. Maar eigenlijk is elke individuele ontmoeting waarbij je verhalen kunt delen met elkaar al ontzettend mooi.' Naar aanleiding van mijn vraag of er ook iets is wat ze had willen bereiken met LichtDelen, maar wat niet is gelukt, vertelt Louise: 'Binnen het team heb ik regelmatig laten vallen dat ik ontzettend graag een christelijk spiritueel centrum zou willen creëren, onder de vleugels van de wijkgemeente Den Haag-Zuidwest. CSC LichtDelen, een plek waar mensen, gezinnen, komen om met en van elkaar te leren over het christelijk geloof. Waar verschillende mensen hun talenten inzetten. Met meditaties, thema-avonden, vieringen, enzovoort. Alhoewel de pioniersplek nog klein is, waren we redelijk op weg met activiteiten als Bijbelkeuken, overdenkingen tijdens stiltewandelingen en speurtochten door de wijk met ouders en kinderen. Het zou me zeker gelukt zijn, maar God heeft me op een ander spoor gezet.'

Vooruitblik

Een vooruitblik dan, want waarom gaat Louise eigenlijk weg? 'Ik ben zelf als gemeentelid betrokken geraakt bij een pioniersplek in Rotterdam, die net als LichtDelen begon. Daar ben ik ook gedoopt. Bewegingen binnen die plek, die inmiddels een zelfstandige kerk is, hebben ervoor gezorgd dat er een passende functie voor mij vrijkomt. Ik ga werken als missionair-diaconaal werker. Daarnaast werk ik in dezelfde buurt twee dagen per week als kindercoach met kinderen die opgroeien in armoede. Twee parttimebanen die naadloos aansluiten.' Toch gaat ze LichtDelen ook missen: de diversiteit aan mensen met hun eigen verhalen, waar we samen van kunnen leren; de kinderen waar ze een band mee opgebouwd heeft, maar ook de vrijwilligers waar ze zeer gesteld op is geraakt. En wat neemt Louise van LichtDelen mee naar haar nieuwe baan? 'Ik houd van verhalen, verhalen delen. Bij LichtDelen heb ik zoveel nieuwe mooie, maar soms ook verdrietige, verhalen meegekregen die mij inspireren in mijn leven maar ook zeker voor mijn nieuwe plek. Activiteiten en samenkomsten kun je overal organiseren. De mensen maken het mooi.'

Toekomst van LichtDelen

En hoe moet het nu verder met LichtDelen? Het pionieren gaat natuurlijk door. Het team dat met Louise samenwerkte zet de activiteiten grotendeels voort. Ondertussen gaan ze ook op zoek naar een nieuwe pionier die de pioniersplek kan trekken. Heeft Louise nog advies voor

die nieuwe pionier? 'Veel netwerken in de wijk, individueel kennismaken met vrijwilligers en deelnemers. Durven doen en durven falen. Pionieren is ook een leerproces: niet alles lukt direct. En het allerbelangrijkste is om dicht bij het "samen geloven" te blijven. Je kunt het niet alleen.'

Jantine Wignand